

imenujemo tudi »humpa humpa« glasba ali še manj uglajeno, »goveja« glasba. Ko sem se nekoč o tej glasbi pogovarjal s starejšim človekom in izrazil velik odpor do nje, mi je odgovoril:

(5) Potem pa nisi dovolj Slovenec.

Kot vidite, človek ne more preprosto biti ali ne biti Slovenec; slovenskost se meri v stopnjah: nekdo je lahko tudi bolj ali manj Slovenec, ne glede na državljanstvo ali potni list, kaj šele sorodstvene vezi (mimogrede: ta zvrst glasbe je celo še bolj popularna v Avstriji in v nekaterih delih Nemčije). Ali, spet na Toulminov način:

(5a) Trditvev (Sklep) *Nisi dovolj Slovenec.*

S čim lahko to utemeljite?

(5b) Dejstvo (Argument) *Ne maraš slovenske narodno zabavne glasbe.*

Kako ste prišli do tega?

(5c) Utemeljitev (Topos) *Bolj ti je všeč slovenska narodno zabavna glasba, bolj si Slovenec.*

Skalarnosti običajno očitajo (očitki večinoma prihajajo od logikov in jezikoslovcev), da topoi (ali utemeljitve) ne bi smeli biti oblikovani v skalarni obliki, temveč raje kavzalno (»Če P potem Q«). Toda takšna formulacija ne bi utemeljila sklepa v vseh primerih: človek, s katerim sem se pogovarjal, ni rekel, da nisem Slovenec (mož je vedel, da ne bi mogel utemeljiti takšne trditve), rekel je, da nisem dovolj Slovenec. V skladu z njegovo argumentacijo so ljudje, ki poslušajo govejo glasbo, le bolj Slovenci, kot tisti, ki je ne poslušajo.

Tudi v našem drugem primeru utemeljitev »Če si lačen, moraš jesti« ne bi zadovoljivo pojasnila situacije. Dotična oseba ni le rekla, da je lačna; možki je rekel, da je zelo lačen, tako lačen, da mu zgolj piščanec ne bi zadostoval.

A kot smo že omenili, se Toulmin ni ustavil pri tem preprostem (celo poenostavljenem) modelu v treh korakih, temveč je zasnoval veliko bolj kompleksen model v šestih korakih. Izhajajoč iz njegovega preprostega modela, bi lahko domnevali, da je utemeljitev absolutno pravilo, ki ne dopušča izjem. Toda takšno pravilo, ki običajno ostaja implicitno, seveda ne more biti univerzalno, kar pomeni, da moramo v modelu narediti prostor za izjeme ('zavrnitev' v Toulminovi opredelitvi), da trditvev lahko omilijo sredstva 'kvalifikatorja' in da tudi sama utemeljitev utegne potrebovati kakšno 'oporo'.